

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo quartus p[ro] Septuagesima

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Dominica in sexagesima

te: et oclū fugite. qz nō habet h requiem.
Exēplū ociositatis fugiēde bēm? in oi ge/
neri creaturay. Prio in creaturā insensibi/
lib; q nō cessant die z nocte volūtate page/
re ad ditoris. vt plāte z arbores tpiū flo/
res: folia: z fructi? ducēt. s. sol z luna et
stelle cursus suos pagentes. Baruch. ij.
Stelle dederūt lunē in custodia s suis: vo/
cate sunt z dixerūt: assum? zc. Itē in cre/
aturā sensibilib; irrōnalib; q qridie z cōi/
nue. p victu z fetibus educandis laborāt.
vt patet i volatilib; z gressibilib;: et sic de
alijs. Tū puer. yj. Uade ad formicā o pi/
ger z discē ab ea sapiam; z considera vias
eius: q cū nō habuerit ducē q eā exēplo pce/
dat: aut pceptorē q eā instruat: z leges in/
stituat: aut pncipē quē timeat z qui ei pe/
nas infligat aut pmiā tribuat: parat i esta/
te cibū sibi z zgregat i messe qd comedar
Sic z nos facere debem? puidētes p vi/
ta futura. Itē in creaturā itelligibilib;: pu/
ta angel; q nō cessant laudare deū: vt Apo/
ca. iij. Et de vit; scris legim? q diligēter
qridie opib; bonis insisterēt. Int; q s legi/
m? de bto Frāisco q feruore spūs adeo
succēdebat: vt qridie fratrib; diceret: Fra/
tres z filij mei incipiam? facere bonū. Si/
cut em dicit Greg. Amor dei nunq; est ocio/
sus. i. fm Alex. in ocio morosus: vel ocio/
plen?. Nam hīs charitatē si aliqñ in ocio
cadit cito exatā.

Uertius articulus. Audistis zc. No/
tate q iura dicunt. Cessante labore
oportz cessare remuneratōez laboris. de ap/
pella. Cōcessis. Sed bñ merēt bñficiū
debet cōcedi l. Sino. Legauit. ff. de ma/
numissis in testamēto. Pone casuz de pau/
perib; agricolis q mutant ad laborādūz
in vinca dñi tali pacto q multā accipient
mercedem si diligēter z infra certos dies
opus compleuerint: alas incarcerabunt.
Nōne tales statim z diligēter laborabūt:
partim ppter timorē incarcerationis: partim
ppter spem remuneratōis. Expone z appli/
ca notando illud hmōi. Nullus labor du/
rus: nullum tempus longuz videri debet
quo glia eternitatis acquirit.

Sermo quartus
in Septuagesima

Sic currite vt
zc. Sic pugno nō qñi acere pberās
j. Coz. ij. Currentib; ad brauiā
nēcesse est vt pugnet ztra triplicē hostem
Hūmā: carnē: z diaboliū. Sic. Tres ho/
stes in hoc mūdo nos infestāt. Hūd? tā/
q; syrena dulc; nauigātes submergit. Lad/
ro tanq; dalila blādiens Sāsonē alligat.
Diabolus tanq; leo rugiens viatorē iterū
mit. Caro luxuriā. Hūdus auariciā. Di/
abolus ingerit supbiā. Ex his trib; duo
cōiurauerūt tertio submersionē nostram.
Hūdus em z caro diabolo auxiliū pber
ztra nos. Hūdus est vicin?. Caro ē do/
mesticus host; q mltū piculosus est. Bo/
ecus. ij. de consol. Nulla pest; efficacior
ad nocendū q; inimic? domesticus.

Sic currite zc.
Prim? ar. An bñtudo ad quā currit
debe? cōsistere possit in aliq; bo/
no creato: s. sic. Quia hō non est capax
nisi obiecti finiti. Cōtra. Aug. xij. de ci/
ui. dei. Ut vita carnis aia est: brā vita ho/
minis de? est. De q dicit Bñtus ppls cui? est
dñs de? eius. Rūdet Tho. xij. q. ij. Im/
possibile est bñtudinē hois cōsistere in ali/
q; bono creato. Bñtudo em est pfectū bo/
nū tripliciter qerās appetitū. Obiectum
aut appetit? itelligibilis est vniuersale bo/
nū qd non inuenit in aliq; creato: sed i solo/
deo. qz ois creatura habet bonitatē partū
cipatā. vñ solus deus hois volūtate im/
plere pōt: fm q dicit in p̄f. Qui replet i bo/
nis desiderū tuū. In solo igit deo bñtudi/
do hois consistit. Cum aut dicit: homo non
est capax nisi boni finiti. Uerū est vt rei in/
trinsece z inherēt;: sed bene est capax boni
infiniti vt obiecti. Hec Tho. Pro fund/
damento. Querendū est bonū illud in q
vera bñtudo cōsistit. nā vt dicit p̄hus. j. et̄b.
Bñtudo est pfectissimū atq; p se sufficē/
tissimū bonū qd nō amplius ppter alterū:
sed p se tñ ē amabile. Vultū q; cauē/
dū neqd amem? tali bono repugnās. Itē
Quid. d. remedio. Quale sit id qd amas
celeri circūspice mēte. Querit q An sit vt
possit esse aliq; bonū tale creatū quod sit
p se tñ amabile in q possit homo veraz
bre bñtudinē: Dic tñ. Ex qua cōclude qd

miseri sunt qui spero bono increato: rebus creatis inherere. Aug⁹. in li. soli. De cæcis oculis q̄ te nō videt sol illuminans celum et terrā. De caligantibus oculis q̄ te videre nō possunt. De auertentibus oculos vt nō videant veritatē. Nequunt oculi assueti tenebris summe vitæ radios intueri. Resciant de lumine aliqd̄ estimare q̄ est in tenebris habitatio: tenebras videt: tenebras diligunt: tenebras approbāt: de tenebris euntes in tenebras: nesciūt vbi corruunt. Hoc audite o miseri peccatores etnis supplicij depurati etc. **Figura. iij. Reg. xv. Sedechi** as capt⁹ est in reblata: et excecatur q̄ inca tenat⁹ ducit⁹ in babilonē. Spūali reblata interpretat multa hec, et sicut multitudinē tpaliū occupationū. Expone ergo vt s̄ Notādo illud ps̄. Resciant neq̄ in tenebris ambulāt.

Secundus articulus. In precedenti etc. Hic de consideratione obligationis que vniuersali sequitur ex uictioe facta cum oparijs ex denario diurno. Nemo enim obligatur in vinea dñi laborare. sed si volumus accipere eterne vite p̄miū p̄missum: obligamur ad illud cōsequendū in illa dñi vinea laborare. Est autē h̄notandū q̄ triplici ratione obligamur dño seruire.

Primo rōne creationis.
Secundo rōne gubernationis.
Tertio rōne conditionis.

Primo ḡt etc. Nam p̄ creationē a deo habem⁹ q̄ sum⁹. **Beñ.** Totū debes ei a quo totū habes. Quis existimet q̄ntū est esse in nūero creaturaz nō q̄rūcūq̄: sed rōnalū. Nullo q̄dē p̄cio emere posset vnus ex oculis aut ex mēbris v̄is: multo magis nec aliqua potentia anie. Et q̄s ista dedit nisi deus. Et cur nisi ex liberalitate sua. **Laccāti** li. ij. diuiaz institutionū. Deus veri patris officio funct⁹ est. Ip̄e corp⁹ effinxit. Ip̄e aiām in q̄ spiram⁹ infudit. illi e totū q̄qd̄ sum⁹. **Et Bern.** in ser. **Par** ne tibi videt o hō: cogita q̄l te fecit: nempe s̄m corp⁹ egregiā creaturā: s̄m aiām ad imaginē creatoris insignē: rōnis participē: b̄itudinis eterne capacē. Porro autē colere sibi inuicē fecit artificio incomphensibili: et sapia inuestigabili: nec h̄ añ p̄meruē q̄ añ nō fuit: nec spes retributio nis fuit:

qm̄ bonoz n̄oz n̄ eger. **Secdo** rōne gubernationis. Sic em̄ deus gubernat hoies vt dūctas suas creaturas homi dederit. **Hugo** li. de arra sponse. **Respice** vniuersum mundū: et considera siqd̄ in eo sit q̄d tibi nō seruiat. **Omnia** natura ad humilitatem dirigit curium suum: vt obsequijs tuis famulet et vtilitati desuiat: tuisq̄ oblectamētis pariter et necessitatibus s̄m affluētiam indefinētē occurrat. hoc celum: hoc terra: hoc mare: hoc aer cum his q̄ sunt in eis vniuersis expleri non cessat. **Nec** solas creaturas corporales dedit deus: sed et angelos quos hoim custodiē deputauit. **Hiero.** Magna dignitas aiāz vt vnaq̄q̄ q̄ angelū habeat ad sui custodiā specialit̄ delegatū. **Dura** eoz pectora q̄ dei b̄n̄ficia non recognoscūt: imo ingrati ip̄m deū cōtemnūt. **Nō** autē creaturę: sed ex sup̄abundāti charitate dedit nobis filiū suū. **J. Jo** an. iij. In hoc apparuit charitas dei in nobis: qm̄ filium suū vniigentū misit in mūdū vt viuam⁹ p̄. **Et Jo.** ij. Sic deus dilexit mūdū vt filium suū vniigentū daret. **Videamus** q̄ q̄ntum tenemur deo seruire qui sic seip̄m nobis dedit: et seip̄m pro nostra redemptōe obtulit et propriū sanguinem fudit. **Apocal. j.** Dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. **Et j. Pet. j.** Non corruptibilibus auro et argento redempti estis: sed precioso sanguine agni immaculati. **Agnosce** igitur o anima quantum deus te dilexit: et dilce eum diligēte et fideliter ei seruire. **Tertio** rōne rōnductiois. quia fideliter laborantibus mercedē glorie p̄mittit quasi ex pacto se datuz. **Sap. ij.** Bonoz laboroz gloriōsus est fructus. **Et Sap. x.** Reddet deus mercedē laborū suoz. **Qui** ḡ de siderat mercedē non refugiat laborem. q̄a sicut dicitur. **j. ad Corin. ij.** Unusquisq̄ q̄ propriam mercedē accipiet s̄m suū laborem. **Et cōtra** **Matth. xxv.** Danausseruus piger et eijct⁹ in tenebras exteriores. **Studeat** igit q̄libet q̄dū viuūt in dei seruitio laborare. **Exemplū** in vitaspa. **Erat** q̄dā senex in eremo iteriori p̄ multos ānos in abstinentia et spūali studio nimis laborans. **Venientes** igit ad eum q̄dam fr̄es admirantes eius perseverantia dicebant

Domínica in Septuagesima

Quò toleras istū tā solitariū et tā difficilē locū pōr: Quib; ille rīdens ait. **Q**uis labor totius tēp̄is mei nondū vni⁹ horretor mentoz eternoꝝ spaciū est. Oportet inq̄t nōs in puo tpe hui⁹ vite sustinere labores z macerare passioes vt inueniam⁹ in alio seculo perpetuā recompensationē. **G**reg. Dum labore transitorio atterimur: a labore p̄petuo liberamur.

Pro tertio. Audistis rē. Audite q̄ d̄r lex t. Bōa fides i⁹ tractib; suāda est: z de actionib; z obligationib;. l. Bōnā fidem. et. ff. eo. ti. l. Bona fides. Ergo etiā vt h̄. xxiij. q. j. Hōi. Fides cū p̄mitit hosti: seruanda est. Pone casū. Si contractū feceris cū socio: nōne suandus est: al̄s rē. Multo maḡ cū dño rē. Estote q̄ dgo fideles vt tandē vnicuiq; dicat illud **Matt. xxv.** Euge serue bone z fidelis: qz in pauca fuisti fidelis sup̄ mul. te cō.

Sermo. v. p. Septuagesima.

Sic currite
rē. Castigo corpus meū z i seruitutē redigo ne forte cū alijs p̄dicauerim ip̄e reprobi efficiar. j. **Coz. ix.** Ibi tria sunt notāda q̄ faciunt ad cursum spiritualem.

Carnis mortificatio / Castigo corp⁹ m.
Mortificationis subiectio. z in seruitutem redigo.

Subiectionis ratio. ne forte cū alijs rē
De p̄mo. ij. **Coz. iiij.** Semp̄ mortificationē iesu i corpe v̄o circūferētes. De sc̄do **Rho. vj.** Exhibete m̄ra v̄ra s̄uire iusticie in sc̄tificationē. De tertio **Gal. v.** Qui t̄lla. s. opa carnis agunt regnū dei nō p̄sequent. **Sic currite rē.**

Prim⁹ ar. An b̄ritudo ad quā curre
re debem⁹ p̄sistat in visione diuine essentia. **Q**z nō. qz dicit **Diony. c. j.** mystice theologie. Per id qd̄ est sup̄remū intellectus: hō deo iungit̄ oīno ignoro. **C**ontra. j. **Jo. iij.** Videbim⁹ eū sicuti est. **R**esponder̄ **Tho. j. ij. q. iiij.** Ultra hōis b̄ritudo nō p̄t p̄sistere nisi in visione diuine essentia. **H**ō em̄ nō est p̄fecte b̄ritus q̄d̄ sibi restat aliqd̄ desiderandū. **I**nest aut̄ natura lit̄ hōi desiderū cū cognoscit effectū: z sc̄it eū b̄re causā: vt etiā cognoscit de eā qd̄ ē:

illō desiderū est quasi admirationis z causat inq̄sitionē. vt d̄r in p̄ncipio metaphysice. nec illa inq̄sitiō q̄scit quōq; pueniat ad cognoscendū essentiā causē. Ad p̄fectū igit̄ vt visionem oportet q̄ homo p̄tingat p̄ intellectum ad ip̄am essentiā p̄me causē. **C**um autē dicit **Dion.** q̄ p̄ id qd̄ rē. loq̄tur de cognitione eoz q̄ sunt in via ad b̄ritudinē tendentes. **H**ec **Dion.** **P**ro fundamēto. **N**obilissima cognitio hōi possibilis: est cognitio diuinoꝝ. **U**n̄ **Cōmentator** in. ij. de ania. **M**elius est sc̄ire modū cū de reb; nobiliorib; q̄ multū de reb; v̄iorib;. **N**obilissimū aut̄ ē p̄mū ens a quo oīs alia bonitas p̄cedit tanq̄ a p̄ma causa effectiua formali z finali. **E**t iō in ei⁹ cognitione maxie est hōis p̄fectia felicitas. **N**am sic iuxta virgiliū in georgias. **F**elix q̄ potuit rez cognoscere causas. **M**axie felix q̄ causam simpl̄ p̄mā cognoscit. **S**ed querit̄ **An** in ei⁹ visione aut in cognitione ei⁹ abstractiua p̄sistat b̄ritudo. **D**ic̄ r̄n. vt s̄. **E**t q̄ concludē q̄ desideranda ē illa v̄isio. **N**am vt h̄ i libello de p̄temptu mūd̄i. **Q**uantū gaudebūt q̄s gaudia sūma replebūt. **Q**uos illustrabit q̄s semp̄ letificabit. **V**isio sc̄tā dei splendorq; sue faciei. **V**isio in quā clarissima. j. **Coz. xij.** **V**idemus nunc p̄ speculū in emig. tunc autē facie ad facie. **E**t quo etiā habet q̄ est remediabilis. **A**tendite o p̄ctōres miseri q̄ tāto bono: vosmetip̄os puatis: adulteri: raptores rē. **S**ed quid necessariū est vt ibi pueniam⁹ mus. **A**udi dñm in euangelio **Matt. v.** **B**eati mūdo corde qm̄ ip̄i deuz vi. **D**ierō. **D**und⁹ deus a mundo corde conspiciatur. **T**emplū em̄ dei esse nō p̄t qd̄d̄ polutū. **F**igura **Ap̄o. vij.** **I**lli de turba magna quā vidit iōanes erant an̄ thronū z i cōspectu agni amicti stolis albis z palme in manib; eoz. **P**er hoc q̄ sunt an̄ thronoz diuine maiestatis intellige q̄ deum vident z intuent̄ thronum diuine maiestatis: alas nō p̄cēt an̄ thronū q̄ reprobi. **D**icant autē eē in cōspectu agni: p̄pter visionē b̄ritatis ch̄i. **A**micti stolis albis: p̄pter puritatem inocētie. z palme in manib; eoz: in signum victorie. **A**ug. in sol̄. **R**egnū b̄ritudis eterne: p̄tutis diuine: spes sc̄toꝝ: z corona glorie: facie ad facie videris a sanctis: letificans eos v̄ndiq; pace tua.